АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Цахир сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2024/158/-НА-СТА-ТШ3

Цахим хуудас: www.open.audit.mn Архангай аймаг 2023 он	Дарга,Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас:7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Гэрээгээр аудит гүйцэтгэсэн: Бизкон аудит ХХК Архангай аймаг дахь салбар Ахлах аудитор Ч.Анхбаяр Утас: 8511-6555 Цахим хаяг: ankha964@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
Асуудлыг онцолсон хэсэг .... **Error! Bookmark not defined.**
Аудитын гол асуудал .... **Error! Bookmark not defined.**
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан 5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 8
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 9
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 9
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин 11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 13
3.5.3 Нэмэлт төсөв 14
3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл 14
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 14
4.1 Ерөнхий зүйл 14
4.2 Материаллаг байдал 15
4.3 **Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт** 15
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 16
4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд .... **Error! Bookmark not defined.**
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 16
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 16
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 16
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 18

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.25 № 123
танай ____________-ны №____________-т

ЦАХИР СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН ДАРГА Б.ХҮЧНЭМЭХ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Цахир сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Цахир сумын ЭМТ нь тайлант онд ЭМЯ-аас 39,383.1 мянган төгрөгийн бараа материал, 82,720.3 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг санхүүгийн тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай" Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсан байна. Үүнтэй холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 14.4 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 8 үндсэн зорилтын хүрээнд 41 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг Цахир сумын Засаг дарга 100 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**155,983,010.71**	**181,522,557.98**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	25,184,639.29	12,047,061.50
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	25,184,639.29	12,047,061.50
3121	**Төгрөг**	25,184,639.29	12,047,061.50
31211	Төрийн сангийн харилцах	25,184,639.29	12,047,061.50
33	**АВЛАГА**	-	14,956,293.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	14,956,293.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	130,798,371.42	154,519,203.48
351	**Түүхий эд материал**	88,296,934.92	99,611,227.98
35110	Тусгай зориулалттай материал	32,361,142.29	56,660,533.85
35130	Эм боох материал	55,935,792.63	42,950,694.13
354	**Хангамжийн материал**	42,501,436.50	54,907,975.50
35410	Бичиг хэргийн материал	927,900.00	576,300.00
35420	Аж ахуйн материал	33,394,812.50	40,985,872.50
35440	Түлш, шатах тослох материал	6,948,000.00	12,850,000.00
35460	Хүнсний материал	1,230,724.00	495,803.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**282,173,795.92**	**335,477,705.65**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	282,173,795.92	335,477,705.65
392	**Биет хөрөнгө**	263,755,795.92	317,059,705.65
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	270,211,547.18	268,794,747.18
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-82,257,432.15	-87,714,913.63
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	43,679,556.00	115,679,556.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-22,540,412.31	-33,986,823.51
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	150,299,832.08	151,092,656.15
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-95,779,964.51	-96,767,644.24
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	10,005,832.00	9,467,058.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-9,863,162.37	-9,504,930.30
393	**Биет бус хөрөнгө**	18,418,000.00	18,418,000.00
39301	Програм хангамж	1,500,000.00	1,500,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-450,000.00	-450,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	17,368,000.00	17,368,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**438,156,806.63**	**517,000,263.63**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**438,156,806.63**	**517,000,263.63**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	438,156,806.63	517,000,263.63
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	238,315,520.04	238,315,520.04
51101	Өмч: - төрийн	238,315,520.04	238,315,520.04
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	81,940,437.79	160,783,894.79
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	81,940,437.79	81,940,437.79
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	78,843,457.00
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	117,900,848.80	117,900,848.80
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**438,156,806.63**	**517,000,263.63**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**654,320,728.04**	**743,559,444.71**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**80,192,428.04**	**122,103,405.58**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	80,192,428.04	122,103,405.58
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	80,192,428.04	122,103,405.58
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Үндсэн хөрөнгө	19,393,028.00	82,720,300.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Бараа материал	60,799,400.04	39,383,105.58
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**574,128,300.00**	**621,456,039.13**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	-	20,836,120.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	20,836,120.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	24,100,000.00	41,975,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	24,100,000.00	41,975,000.00
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	550,028,300.00	558,644,919.13
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	550,028,300.00	558,644,919.13
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**610,316,371.14**	**664,392,403.23**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**610,316,371.14**	**664,392,403.23**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	604,419,258.00	649,118,391.55
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	356,034,014.10	407,494,798.02
210101	Үндсэн цалин	221,122,004.69	279,608,560.45
210102	Нэмэгдэл	82,583,741.07	98,909,042.79
210104	Урамшуулал	30,556,583.34	16,191,338.24
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21,771,685.00	12,785,856.54
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	38,050,131.11	55,160,564.90
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,670,290.17	37,875,473.05
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,077,975.04	4,321,610.85
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,466,380.08	3,456,283.47
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	604,834.69	864,272.84
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,230,651.13	8,642,924.69
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	11,539,886.86	18,280,788.32

210301	Гэрэл, цахилгаан	3,218,886.86	2,905,738.32
210302	Түлш, халаалт	7,721,000.00	14,825,050.00
210303	Цэвэр, бохир ус	600,000.00	550,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	65,505,477.00	48,461,660.00
210401	Бичиг хэрэг	5,234,600.00	3,753,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	41,014,400.00	27,233,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,118,800.00	829,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	90,000.00	120,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	18,047,677.00	16,525,200.00
2105	**Нормативт зардал**	89,399,391.82	85,665,274.52
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	77,967,555.82	75,228,663.52
210502	Хоол, хүнс	11,431,836.00	10,436,611.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	5,699,000.00	1,009,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,434,000.00	-
210604	Урсгал засвар	265,000.00	1,009,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,282,000.00	2,714,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,282,000.00	2,714,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	113,000.00	529,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	450,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	79,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	113,000.00	-
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	35,796,357.11	29,802,805.79
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,104,244.00	710,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	27,692,113.11	29,092,805.79
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	5,897,113.14	15,274,011.68
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	5,897,113.14	15,274,011.68
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,897,113.14	15,274,011.68
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**44,004,356.90**	**79,167,041.48**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	9,679,857.50	323,584.48
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	9,679,857.50	323,584.48
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	-9,679,857.50	-323,584.48
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**34,324,499.40**	**78,843,457.00**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**592,706,400.00**	**606,499,746.13**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**592,706,400.00**	**606,499,746.13**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	-	20,836,120.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	20,836,120.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	24,100,000.00	41,975,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	24,100,000.00	41,975,000.00
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	568,606,400.00	543,688,626.13
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	568,606,400.00	543,688,626.13
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**585,786,273.21**	**619,637,323.92**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**585,786,273.21**	**619,637,323.92**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**579,889,160.07**	**604,363,312.24**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	356,033,984.10	407,494,798.02
210101	Үндсэн цалин	221,121,974.69	279,608,560.45
210102	Нэмэгдэл	82,583,741.07	98,909,042.79
210104	Урамшуулал	30,556,583.34	16,191,338.24
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21,771,685.00	12,785,856.54
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	38,050,161.11	55,160,564.90
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,670,290.17	37,875,473.05
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,077,975.04	4,321,610.85
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,466,380.08	3,456,283.47
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	604,864.69	864,272.84
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,230,651.13	8,642,924.69
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	18,052,886.86	24,182,788.32
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,452,886.86	2,905,738.32
210302	Түлш, халаалт	13,000,000.00	20,727,050.00
210303	Цэвэр, бохир ус	600,000.00	550,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	53,468,700.00	35,750,310.00
210401	Бичиг хэрэг	4,804,200.00	3,402,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	39,935,400.00	26,433,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,080,800.00	829,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,341,700.00	680,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,306,600.00	4,405,250.00
2105	**Нормативт зардал**	73,733,370.00	58,804,541.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	56,747,730.00	43,904,851.00
210502	Хоол, хүнс	11,276,640.00	9,701,690.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,709,000.00	5,198,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	30,237,814.00	16,212,010.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	27,781,314.00	11,550,010.00
210604	Урсгал засвар	2,456,500.00	4,662,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,282,000.00	2,714,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,282,000.00	2,714,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	113,000.00	529,500.00

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	450,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	79,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	113,000.00	-
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	7,917,244.00	3,514,800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,917,244.00	3,514,800.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**5,897,113.14**	**15,274,011.68**
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	5,897,113.14	15,274,011.68
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,897,113.14	15,274,011.68
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**6,920,126.79**	**- 13,137,577.79**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**7,550,000.00**	-
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**7,550,000.00**	-
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	7,550,000.00	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	7,550,000.00	-
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**-7,550,000.00**	-
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	- 629,873.21	- 13,137,577.79
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	25,184,639.29	12,047,061.50

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C08	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**238,315,520.04**	**117,900,848.80**	**81,940,437.79**	438,156,806.63
D01	**2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**238,315,520.04**	**117,900,848.80**	**81,940,437.79**	438,156,806.63
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**238,315,520.04**	**117,900,848.80**	**81,940,437.79**	438,156,806.63
D08	Тайлант үеийн үр дүн			78,843,457.00	78,843,457.00
D09	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**238,315,520.04**	**117,900,848.80**	**160,783,894.79**	517,000,263.63

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	ЗГСУМС гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	743,289,300.00	604,363,403.24	138,925,896.76	81.31
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	398,892,400.00	382,761,723.82	16,130,676.18	95.96
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	743,289,300.00	604,363,403.24	138,925,896.76	81.31
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	480,264,400.00	407,494,798.02	72,769,601.98	84.85
210101	Үндсэн цалин	259,620,600.00	279,608,560.45	-19,987,960.45	107.7

210102	Нэмэгдэл	143,644,100.00	98,909,042.79	44,735,057.21	68.86
210104	Урамшуулал	46,624,700.00	16,191,338.24	30,433,361.76	34.73
210105	Гэрээт ажлын хөлс	30,375,000.00	12,785,856.54	17,589,143.46	42.09
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	60,604,800.00	55,160,564.90	5,444,235.10	91.02
210201	Тэтгэврийн даатгал	41,767,800.00	37,875,473.05	3,892,326.95	90.68
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,709,600.00	4,321,610.85	387,989.15	91.76
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,767,300.00	3,456,283.47	311,016.53	91.74
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	942,500.00	864,272.84	78,227.16	91.7
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,417,600.00	8,642,924.69	774,675.31	91.77
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	38,475,000.00	24,182,788.32	14,292,211.68	62.85
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,600,000.00	2,905,738.32	9,694,261.68	23.06
210302	Түлш, халаалт	25,275,000.00	20,727,050.00	4,547,950.00	82.01
210303	Цэвэр, бохир ус	600,000.00	550,000.00	50,000.00	91.67
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	56,353,600.00	35,750,310.00	20,603,290.00	63.44
210401	Бичиг хэрэг	6,509,300.00	3,402,200.00	3,107,100.00	52.27
210402	Тээвэр, шатахуун	40,169,000.00	26,433,160.00	13,735,840.00	65.8
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,425,000.00	829,500.00	595,500.00	58.21
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,850,000.00	680,200.00	2,169,800.00	23.87
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,400,300.00	4,405,250.00	995,050.00	81.57
2105	Нормативт зардал	61,413,800.00	58,804,541.00	2,609,259.00	95.75
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	45,188,800.00	43,904,851.00	1,283,949.00	97.16
210502	Хоол, хүнс	9,737,900.00	9,701,690.00	36,210.00	99.63
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,487,100.00	5,198,000.00	1,289,100.00	80.13
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	31,461,000.00	16,212,101.00	15,248,899.00	51.53
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	23,748,500.00	11,550,101.00	12,198,399.00	48.64
210604	Урсгал засвар	7,712,500.00	4,662,000.00	3,050,500.00	60.45
2107	Томилолт, зочны зардал	4,509,300.00	2,714,000.00	1,795,300.00	60.19
210702	Дотоод албан томилолт	4,509,300.00	2,714,000.00	1,795,300.00	60.19
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	750,000.00	529,500.00	220,500.00	70.6
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	450,000.00	50,000.00	90
210803	Даатгалын үйлчилгээ	100,000.00	79,500.00	20,500.00	79.5
	Татвар тээврийн хэрэгсэл	150,000.00		150,000.00	0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,457,400.00	3,514,800.00	5,942,600.00	37.16
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,457,400.00	3,514,800.00	5,942,600.00	37.16
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	743,289,300.00	591,225,734.45	152,063,565.55	79.54
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	655,745,700.00	544,524,746.13	111,220,953.87	83.04
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	655,745,700.00	544,524,746.13	111,220,953.87	83.04
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	41,975,000.00	26,700,988.32	15,274,011.68	63.61

350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	20,384,000.00	20,000,000.00	384,000.00	98.12
	Урд оны үлдэгдлээс санхүүжих	25,184,600.00		25,184,600.00	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	25,184,639.29	-25,184,639.29	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	12,047,061.50	-12,047,061.50	
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	0	0	0	0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	25	25	0	0
620001	Удирдах ажилтан	1	1	0	0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	16	16	0	0
620003	Үйлчлэх ажилтан	4	4	0	0
620004	Гэрээт ажилтан	4	4	0	0
64	ЭМЧЛҮҮЛЭГСЭДИЙН ТОО	0	0	0	0

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа[1] илрээгүй.

Аудитаар нийт 8,426.5 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрсэнд зөрчлийг арилгах 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмж хүргүүллээ. Залруулагдаагүй материаллаг зөрчилтэй асуудал байхгүй бөгөөд гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 5,202.9 мянган төгрөгөөс бага байгаа тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө.

3.1 Албан шаардлага

3.2.1 Үндсэн хөрөнгийн дансанд элэгдлээрээ өртгөө бүрэн нөхсөн 16 нэр төрлийн 48 ширхэг 3,708.3 төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил бүртгэлтэй байгаа бөгөөд тус хөрөнгийг актлах, дахин үнэлэх зэрэг холбогдох арга хэмжээг авч ажиллаагүй байна.

Энэ нь ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-ын 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүллээ

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.2.1 Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төсөв хөрөнгөөр худалдан авсан принтер 599.0 мянга, суурин компьютер 1,899.9 мянга, ор 700.0 мянга, тумбочик 510.0 мянга, шилэн хөргөгч 919.9 мянга, том хөргөгч 1,714.9 мянга, угаалгын машин 552.9 мянга нийт 6,896.6 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг аж ахуйн бараа материалын дансанд бүртгэсэн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1. "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", ТӨБЗГ-ын 271 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-ын 4.1.3. "Энэ журмын 4.1.1-д заасан хөрөнгийг хүлээн авч буй хуулийн этгээд тухайн иргэн, хуулийн этгээдийн зөвшөөрлийг албан ёсоор авч үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгөөр нь ангилан, ашиглах хугацаа, чанар байдлыг нь харгалзан ашигласан хугацааны элэгдэл, хорогдлын шимтгэлийг тооцож данс бүртгэлдээ тусгана" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, ТӨБЗГ-ын 271 дүгээр тогтоолыг

хэрэгжүүлж зөвшөөрлийг авч зөв ангилан бүртгэж, тайлагнах арга хэмжээ авах

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2024 оны 03 дугаар сарын 22-ны дотор ирүүлнэ үү.

Зөвлөмжийн биелэлтийг тооцож, нотлох баримтыг хангуулан 2024 оны 06 дугаар сарын 20-ны дотор Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4 АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Өртгөө нөхсөн үндсэн хөрөнгийг үнэлж актлах, дахин үнэлэх	1											
Үндсэн хөрөнгөнд шилжүүлэн бүртгэх	1	6,896.6					1	6,896.6				
Дүн	**3**	**8,426.5**			1		1	6,896.6				